

Nazwa Wydziału/Instytutu prowadzącego kierunek studiów: **Wydział Pedagogiki**

Nazwa kierunku studiów: **Logopedia**

Poziom kształcenia: **studia I stopnia**

Profil kształcenia: praktyczny

US 113/2022/2023

Treści i efekty kierunkowe uczenia się dla prowadzonych zajęć

Nazwa przedmiotu	Efekty kierunkowe uczenia się	Treści programowe
Seminarium dyplomowe	K_W06, K_W07, K_W24, , K_U30, K_U31, K_K01, K_K07, K_K10	Zapoznanie studentów z wymogami stawianymi pracom licencjackim. 2. Ochrona własności intelektualnej i prawa autorskiego podczas pisania pracy naukowej. 3. Metodologia badań w pedagogice i logopedii - przygotowanie do projektowania badań własnych. 4. Określenie dziedziny zainteresowań badawczych; zdefiniowanie badanego zjawiska i wybór tematu. 5. Zapoznanie się z literaturą z zakresu wybranego tematu. 6. Redagowanie przypisów i bazy bibliograficznej. 7. Opracowanie koncepcji pracy i spisu treści. 7. Własna praca badawcza: opracowanie części metodologicznej, formułowanie problemów badawczych, projektowanie narzędzia badawczego. 6. Opracowanie koncepcji badań (wybór metody i technik). Charakterystyka środowiska bada
Filozofia	K_W03, K_W05, K_W17, K_W31, K_W33, K_U11, K_U14, K_K11	Początki filozofii Wprowadzenie do ontologii Wprowadzenie do filozofii Absolutu Wprowadzenie do antropologii filozoficznej Wprowadzenie do etyki Wprowadzenie do filozofii kultury Wprowadzenie do estetyki Główne nurty filozoficzne XX i XXI wiek Czym jest filozofia Źródła filozofii Czy istnieje Bóg? Kim jest człowiek

		<p>Czym jest dobro i zło Czym jest rzeczywistość Czym jest nauka Czym jest kultura Czym jest sztuka Filozoficzny sposób życia</p>
Wprowadzenie do metodologii badań	K_W29, K_W30, K_U01, K_U26, K_U29, K_K01, K_K02, K_K05	<p>Podstawowe zagadnienia metodologii nauk. 2. Specyfika badań naukowych prowadzonych w strategii ilościowej i jakościowej. 3. Podstawowe elementy projektu badawczego i organizacja badań. 4. Metody zbierania danych w strategii badań ilościowych i jakościowych. 5. Zasady pisarstwa naukowego i sporządzania raportu z badań Strategia badań ilościowych i jakościowych. Analiza porównawcza. 2. Specyfika przedmiotu badań i charakterystyka roli badacza w badaniach społecznych i humanistycznych. 3. Metody zbierania danych w strategii badań ilościowych: test, ankieta, wywiad, obserwacja, eksperyment. 4. Metody zbierania danych w strategii badań jakościowych: wywiad, obserwacja, przeszukiwanie archiwum, studium przypadku</p>
Psychologia ogólna	K_W01, K_W03, K_W04, K_W10, K_W15, K_W16, K_U05, K_U07, K_K04	<p>1.Wprowadzenie do psychologii. Kierunki i nurty psychologiczne. Współpraca z psychologami. 2.Poznawcze regulatory zachowania - spostrzeganie, uwaga, pamięć, myślenie, uczenie się. 3.Emocje w życiu ucznia. Charakterystyka, klasyfikacja, rozwój, cechy, funkcje. Stres, rodzaje i znaczenie dla funkcjonowania człowieka. Radzenie sobie ze stresem. Stres w pracy. 4.Motywacja i jej znaczenie w życiu uczniów, teorie i funkcje motywacji. Motywacja wewnętrzna i zewnętrzna. Zjawisko wypalenia zawodowego. 5.Osobowość. Definicje, struktura i funkcje osobowości. Rozwój podstawowych struktur osobowościowych. Zaburzenia osobowości. 6.Różnice indywidualne u dzieci. Temperament, płeć, zdolności, style poznawcze, twórczość i uzdolnienia, inteligencja (znaczenie adaptacyjne i pomiar). 7.Charakterystyka wybranych trudności i zaburzeń w funkcjonowaniu dzieci i</p>

		<p>młodzieży: diagnoza i sposoby pomocy (oddziaływania psychoedukacyjne, psychologiczne i pedagogiczne z uwzględnieniem specyfiki środowiska).</p> <p>8. Wybrane zagadnienia z psychologii społecznej. Zachowania asertywne, agresywne i uległe. Sytuacje interpersonalne. Procesy grupowe, konformizm, postawy i ich zmiana, role w grupie</p>
Psychologia rozwojowa	K_W01, K_W02, K_W03, K_U01, K_U05, K_U08, K_K01, K_K02	<p>1. Podstawowe pojęcia w psychologii rozwoju: zmiana, dojrzewanie, wzrost, doświadczenia indywidualne, zdarzenia (życiowe i krytyczne), zadania rozwojowe, obszary i rodzaje zmian rozwojowych.</p> <p>2. Czynniki rozwoju psychicznego; dylemat natura czy wychowanie? Rola wyposażenia genetycznego, środowiska i aktywności własnej jednostki w rozwoju.</p> <p>3. Wybrane teorie rozwoju osobowości: m.in. humanistyczna teoria rozwoju osobowości Masłowa, teoria rozwoju psychospołecznego Eriksona.</p> <p>4. Wybrane teorie rozwoju społeczno-moralnego: teoria poznawczo-rozwojowa Piageta i Kohlberga, teoria społecznego uczenia się Bandury i Waltersa.</p> <p>5. Teoria zadań rozwojowych Havighursta</p> <p>Ogólna charakterystyka zmian w rozwoju psychicznym człowieka.</p> <p>Podstawowe tendencje i osiągnięcia rozwojowe w poszczególnych okresach życia w zakresie rozwoju procesów percepcyjnych i umysłowych, w zakresie rozwoju emocjonalno-motywacyjnego oraz rozwoju społeczno-moralnego.</p> <p>Wybrane zagadnienia związane z nietypowym przebiegiem rozwoju psychicznego</p>
Wprowadzenie do pedagogiki	K_W05, K_W08, K_W11, K_W27, K_U11, K_U14, K_K04	<p>1. Przedmiot współczesnych badań pedagogicznych i mapa pojęciowa współczesnej pedagogiki: edukacja, procesy edukacyjne, dyskursy edukacyjne (jako przedmiot badań pedagogicznych), pedagogika w znaczeniu współczesnym, pedagogie, uczenie się, nauczanie, kształcenie (teoria kształcenia J. Brunera)</p> <p>2. Pedagogika jako dyscyplina naukowa. Miejsce pedagogiki w systemie nauk. Związek pedagogiki z innymi naukami.</p> <p>3. Różne rodzaje wiedzy o edukacji jako przedmiocie badań pedagogicznych (m.in. wiedza naukowa, wiedza potoczna, wiedza publicystyczna, wiedza religijna, wiedza filozoficzna).</p>

		<p>4. Najważniejsze problemy współczesnej praktyki edukacyjnej identyfikowane w: celowościowych procesach edukacyjnych: wychowania i kształcenia</p> <p>5. Cele, organizacja i funkcjonowanie wybranych instytucji związanych z działalnością edukacyjną.</p> <p>6. Problemy współczesnej pedagogiki</p>
<p>Pedagogika opiekuńcza z profilaktyką</p>	<p>K_W13, K_W16, K_U05, K_U07, K_U12, K_K03, K_K05, K_K08</p>	<p>1. Profilaktyka uniwersalna – cele działań profilaktycznych i kryteria doboru oddziaływań profilaktycznych (stopnie zagrożenia, rodzaje profilaktyki oraz strategie profilaktyczne i ocena ich skuteczności).</p> <p>2. Ewaluacja działań profilaktycznych. Od profilaktyki negatywnej do profilaktyki pozytywnej. Kierunki rozwoju profilaktyki pozytywnej.</p> <p>3. Naukowe podstawy profilaktyki uniwersalnej adresowanej do grup dzieci i młodzieży szkolnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koncepcja czynników ryzyka i czynników chroniących, charakterystyka zjawiska resilience; - modele teoretyczne stosowane w profilaktyce uniwersalnej i promocji zdrowia w systemie edukacji (modelowanie pożądanych zachowań, modyfikowanie oczekiwań, modyfikowanie subiektywnych norm, budowanie więzi ze szkołą oraz wspieranie dzieci i młodzieży w realizacji zadań rozwojowych, opóźnianie inicjacji zachowań ryzykownych); - współczesne kierunki oddziaływań profilaktycznych (charakterystyka podejścia psychospołecznego, podejścia poznawczo-behawioralnego/trening umiejętności życiowych oraz edukacja normatywna/ oraz programów szkolno-środowiskowych. <p>4. Sytuacje trudne a powstawanie zaburzeń zachowania u dzieci.</p> <p>5. Dzieci z grup ryzyka. Indywidualna ścieżka ryzyka. Charakterystyka dwóch ścieżek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna ścieżka ryzyka zapoczątkowana zaburzeniami realizacji ról rodzicielskich, - indywidualna ścieżka ryzyka zapoczątkowana zaburzeniami zdolności poznawczych. <p>6. Modele zaburzeń wieku dziecięcego. Wzbogacanie wiedzy o typowych problemach dzieci/nastolatków odrzucanych przez rówieśników z powodu zaburzeń eksternalizacyjnych i internalizacyjnych.</p> <p>7. Program profilaktyczny i jego kluczowe elementy. Prezentacja standardów jakości pierwszorzędowych programów profilaktycznych</p>

		<p>realizowanych w szkołach i innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>8. Prezentacja wybranych programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, MENiS, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Fundację Dajemy Dzieciom Siłę.</p>
Pedagogika specjalna	K_W26, K_W27, K_W28, K_W32, K_U06, K_U10, K_U19, K_K05	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pedagogika specjalna w systemie nauk. Podstawowe problemy pedagogiki specjalnej jako nauki interdyscyplinarnej 2. Podmiot, przedmiot, cele, zadania, zasady, zakres i subdyscypliny pedagogiki specjalnej. 3. Pedagogika specjalna i jej podmiot i przedmiot w ujęciu historycznym 4. Postawy społeczne wobec choroby i niepełnosprawności i osób chorych i z niepełnosprawnością 5. Współczesne koncepcje teoretyczne opisujące systemy wsparcia i życie osób z niepełnosprawności 6. O podmiocie pedagogiki specjalnej – klasyczne ujęcie głównych rodzajów niepełnosprawności <ol style="list-style-type: none"> 6.1. Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną. 6.2. Podstawowe problemy surdopedagogiki 6.3. Podstawowe problemy tyflop pedagogiki 6.4. Podstawy pedagogiki leczniczo-terapeutycznej. Koncepcja wpływu choroby na człowieka. Oddziaływania rewalidacyjne. Choroba terminalna. Hospicjum, opieka paliatywna. Godne umieranie i ocena jakości życia (QUALITY OF LIFE-QL) 6.5. Niedostosowanie społeczne, zaburzenia zachowania dzieci i młodzież 7. Dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi 8. Autyzm wczesnodziecięcy. Koncepcje autyzmu i jego objawy. Terapia dziecka autystycznego Współpraca rodziców dziecka autystycznego z pedagogiem. 9. Modele i współczesne tendencje w edukacji uczniów z niepełnosprawnością. Segregacja, Normalizacja (Integracja), Inkluzja 10. Wybrane metody stosowane w dydaktyce specjalnej i wychowaniu dzieci z niepełnosprawnością 11. Mniejszości społeczno-kulturowe jako podmiot pedagogiki specjalnej 12. Osoba z niepełnosprawnością w erze cyfrowej 13. Globalne kryzysy a kwestia niepełnosprawności – życie w cieniu pandemi

<p>Teoretyczne podstawy kształcenia i wychowania</p>	<p>K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W11, K_W12, K_W25, K_W28, K_U11, K_U14, K_K04,</p>	<p>Naukowe poznawanie wychowania (istota naukowego poznawania wychowania, etapy w rozwoju naukowej wiedzy o wychowaniu, charakterystyka współczesnej naukowej wiedzy o wychowaniu - teorie i koncepcje - ich wielość i różnorodność).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Kontrowersje wokół istoty i właściwości wychowania jako zjawiska społecznego. 3. Nieprawidłowości i antynomie wychowania. 4. Antropologiczne i podmiotowe aspekty wychowania (jaki człowiek, jakie koncepcje człowieka, jakie jego wizje w wychowaniu, problem ideałów, wzorów i autorytetów w wychowaniu). 5. Relacyjne aspekty wychowania - partnerstwo między podmiotami wychowania, osobiste teorie, ideologie i strategie przetrwania. 6. Prakseologiczne aspekty wychowania - strategie postępowania wychowawczego i ich główne założenia. 7. Wokół istoty i możliwości pomiaru skuteczności wychowania. <p>Dydaktyka jako subdyscyplina pedagogiczna, przedmiot, zadania, metody badań dydaktycznych. Główne nurty myślenia o edukacji i szkole. Kształtowanie się idei dydaktycznej - system dydaktyczny i jego elementy. Rodzaje. Analiza porównawcza. Modele szkoły współczesnej. Alternatywne modele edukacji; projekty edukacyjne, które wpłynęły na uelastycznienie systemu klasowo-lekcyjnego. Uczenie się i jego przebieg. Istota, specyfika, uwarunkowania, prawidłowości i zakłócenia jego przebiegu, różnorodność ujęć teoretycznych procesu uczenia się. Behawioralne i poznawcze koncepcje uczenia się i ich konsekwencje dla kształcenia. Wartości i cele w edukacji. Treść kształcenia. Program szkolny: pojęcie, filozoficzne i psychologiczne podstawy podejścia do programu szkolnego w ujęciu behawiorystycznym, humanistycznym, konstruktywistycznym. Proces kształcenia jako związek nauczania i uczenia się. Gnoseologiczne podstawy procesu kształcenia. Wybrane modele uczenia się i nauczania. Style nauczania. Proces samokształcenia. Zasady kształcenia/zasady projektowania dydaktycznego. Organizacyjne formy kształcenia: Organizacja pracy uczniów na lekcji: Wyniki kształcenia. Przesłanki i zmiana praktyk oceniania. Szkolne środowisko uczenia się. Elementy kultury szkoły, Uczeń i nauczyciel – uczestnicy procesu dydaktycznego. Efektywne nauczanie. Optymalizacja i planowanie</p>
--	---	---

		pracy z uczniami. Doskonalenie nauczania poprzez badanie. Zdarzenia krytyczne. Poznawanie w działaniu. Refleksyjny nauczyciel.
Pedagogika społeczna	K_W03, K_W05, K_W06, K_W11, K_W15, K_U02, K_K04, K_K05, K_K08	<p>Status naukowy i obszar zainteresowań pedagogiki społecznej (wymiar: humanistyczny, społeczno-kulturowy i aksjologiczny). Terminologia pedagogiki społecznej. Wyjaśnienie znaczenia kluczowych pojęć z zakresu pedagogiki społecznej: środowisko wychowawcze, siły społeczne, kapitał ludzki, kapitał społeczny, zaufanie, opieka, pomoc, wsparcie, profilaktyka, ratownictwo, służba społeczna. Podstawowe środowiska wychowawcze. Typologia środowisk wychowawczych. Charakterystyka wybranych środowisk wychowawczych: A. Rodzina, jej struktura i funkcje. Rodzina w obliczu zagrożeń współczesnego świata. Alternatywne formy życia rodzinnego we współczesnym świecie; B. Grupa rówieśnicza – organizacja, struktura i funkcje. Grupy nieformalne i formalne. Młodzież w sytuacji zmian społeczno-kulturowych – problemy, zagrożenia i wyzwania; C. Środowisko lokalne – pojęcie, struktura i funkcje. Charakterystyka wybranych środowisk lokalnych – miasto, wieś. Edukacja i animacja społeczna w środowisku lokalnym – możliwości, bariery, propozycje. Rodzina, szkoła i środowisko lokalne – możliwości współdziałania, integracja oddziaływań pedagogicznych szkoły i rodziny.</p> <p>Pedagogika społeczna wobec wyzwań teraźniejszości: A. Ubóstwo, bezdomność, głód – definicje, obszary i dynamika zjawisk; B. Bezrobocie w Polsce – definicja, obszar, dynamika zjawiska, uwarunkowania.; C. Społeczeństwo starzejące się – problemy i wyzwania. Doświadczenie kryzysu (autorytetu, świata wartości, więzi, instytucji) jako zadanie dla pedagogiki społecznej.</p>
Podstawy diagnostyki pedagogicznej	K_W15, K_WU01, K_U02, K_U05, K_K07	<p>Koncepcja wspomagania rozwoju dzieci i młodzieży w przedszkolu i szkole oraz jej metodyczne konsekwencje dla diagnozy pedagogicznej.</p> <p>2. Charakterystyka zadań rozwojowych dzieci w okresie przedszkolnym i w młodszym wieku szkolnym oraz warunków sprzyjających ich realizacji w przedszkolu i szkole – podstawowe wskaźniki świadczące o tym, że dorośli tworzą dziecku warunki niespecyficzne i specyficzne.</p> <p>3. Obserwacja jako sposób poznawania kompetencji społecznych dzieci oraz warunków rozwoju psychospołecznego dzieci w wieku</p>

		<p>przedszkolnym i wczesnoszkolnym - wylanianie zmiennych i określanie wskaźników do arkusza obserwacji bezpośredniej i pośredniej.</p> <p>4. Wywiad, jako sposób poznawania warunków rozwoju dziecka w rodzinie, przedszkolu, szkole, w tym zwłaszcza stylów wychowania preferowanych przez dorosłych w tych środowiskach.</p> <p>5. Socjometryczna Skala Akceptacji jako przykład techniki socjometrycznej służącej poznawaniu kompetencji społecznych dzieci i szans ich rozwoju w grupie rówieśniczej.</p> <p>6. Ankieta – przykłady zastosowania w poznawaniu postrzegania nauczyciela przez dzieci i własnych z nim relacji.</p> <p>7. Zjawisko odrzucenia rówieśniczego: istota, wybrane przyczyny i następstwa. Rola dorosłych i rówieśników w powstawaniu zjawiska stygmatyzacji dzieci odmiennych od rówieśników.</p> <p>8. Projektowanie postępowania diagnostycznego.</p> <p>1. Kontakt diagnostyczny – techniki prowadzenia rozmowy diagnostycznej i zasady etyczne prowadzenia badań z udziałem dzieci.</p> <p>2. Projektowanie postępowania diagnostycznego dotyczącego warunków i efektów rozwoju psychospołecznego dzieci w wieku przedszkolnym, dobór zmiennych i sposobów ich pomiaru:</p> <p>2.1. Zastosowanie w projekcie diagnozy techniki wywiadu: zasady budowania pytań, ćwiczenia w konstruowaniu pytań do wywiadu</p> <p>2.2. Zastosowanie w projekcie diagnozy techniki obserwacji: opracowanie twierdzeń, analiza gotowych arkuszy obserwacyjnych - konstruowanie arkusza obserwacji efektów rozwoju dziecka na podstawie opisu przypadku</p> <p>3. Techniki socjometryczne – Plebiscyt Życzliwości i Niechęci, Technika „Zgadnij kto?”, analiza materiału socjometrycznego (tabele socjometryczne, socjogramy), interpretacja wyników. Zasady etyczne prowadzenia badań socjometrycznych.</p>
Pedagogika wczesnej edukacji	K_W10, K_W14, K_W15, K_U01, K_U12, K_U15, K_K02, K_K03, K_K05	<p>Geneza, przedmiot i zadania pedagogiki wczesnoszkolnej i przedszkolnej.</p> <p>2. Zadania i funkcje nauczyciela we wczesnej edukacji.</p> <p>3. Kompetencje nauczyciela wczesnej edukacji.</p> <p>4. Współuczestnictwo różnych podmiotów edukacji i wartość ich działań dla wspierania rozwoju dziecka we wczesnej edukacji.</p>

		<p>5. Zasady, metody i formy pracy opiekuńczo-wychowawczej we wczesnej edukacji.</p> <p>6. Spotkanie zaliczeniowe.</p> <p>1. Zapoznanie studentów z problematyką zajęć oraz podstawową i uzupełniającą literaturą przedmiotu. Ustalenie zakresów poszukiwań w obszarze przedmiotu. Przydział zadań do wykonania zespołowego i indywidualnego</p> <p>2. Integracja podmiotów edukacyjnych wspierających rozwój dziecka we wczesnej edukacji</p> <p>3. Integracja metod nauczania-uczenia się, metod wspierania wysiłku edukacyjnego dzieci</p> <p>4. Drama - jako jedna z metod integrujących przestrzeń edukacyjną, obszary i treści edukacji, podmioty edukacji, czynności uczestników procesu edukacyjnego, ich język, metody pracy, różne sfery osobowości dziecka, zajęcia lekcyjno-domowe, proces dydaktyczny i wychowawczy</p>
Wstęp do nauki o języku	K_W03, K_W21, K_W24, K_U03, K_U05, K_U18, K_K01	<p>Wokół fenomenu języka.</p> <p>1. Pojęcie języka naturalnego.</p> <p>2. Język jako system znaków konwencjonalnych (na tle innych systemów semiotycznych).</p> <p>3. Język a mowa i mówienie.</p> <p>4. Właściwości i funkcje języka.</p> <p>5. Akt mowy i jego typy.</p> <p>6. Budowa systemu językowego i jej hierarchiczność.</p> <p>II. Zróżnicowanie językowe świata.</p> <p>1. Języki świata i ich klasyfikacje.</p> <p>2. Polszczyzna wśród innych języków słowiańskich.</p> <p>3. Polszczyzna a inne języki ligi rokytnickiej.</p> <p>III. Heterogeniczność języka polskiego.</p> <p>1. Polszczyzna i jej odmiany.</p> <p>2. Niejednorodność polszczyzny ogólnej.</p> <p>3. Terytorialne odmiany polszczyzny.</p> <p>4. Społeczne odmiany polszczyzny.</p> <p>1. Struktura systemu językowego – wprowadzenie.</p> <p>2. Podsystem fonologiczny współczesnej polszczyzny. Ćwiczenia w zakresie ustalania cech dystynktywnych tworzących fonem oraz rozpoznawania typów opozycji fonologicznych.</p>

		<p>3. Podsystem morfologiczny współczesnej polszczyzny. Ćwiczenia w zakresie budowy morfologicznej oraz odmiany wyrazów.</p> <p>4. Podsystem syntaktyczny współczesnej polszczyzny. Ćwiczenia w zakresie analizy składniowej wypowiedzi.</p> <p>5. Podsystem leksykalny współczesnej polszczyzny. Ćwiczenia w zakresie semantyk</p>
Kultura żywego słowa	K_W21, K_W22, K_W24, K_U03, K_U18, K_U19, K_K01	<p>1. Kultura żywego słowa – wstęp do problematyki (kultura żywego słowa – definicja, przedmiot i zadania; podstawowe terminy i pojęcia z zakresu kultury żywego słowa; kultura żywego słowa a dziedziny pokrewne).</p> <p>2. Anatomia i fizjologia aparatu mowy. Praktyczne ćwiczenia oddechowe, fonacyjne oraz usprawniające motorykę narządów mowy.</p> <p>3. Specyfika polskiej wymowy (norma ortofoniczna współczesnej polszczyzny i jej heterogeniczność, błąd fonetyczny i jego rodzaje, tendencje rozwojowe polskiej fonetyki).</p> <p>4. Artykulacja głosek i grup głoskowych w języku polskim. Ćwiczenia artykulacyjno-dykcyjne.</p> <p>5. Akcent (akcent wyrazowy, akcent frazowy, instrumentacja).</p> <p>6. Intonacja i linie intonacyjne (intonacja i jej wpływ na znaczenie wypowiedzi, linia intonacyjna i jej typy).</p> <p>7. Fraza i frazowanie wypowiedzi (faza i jej rodzaje, frazowanie wypowiedzi, frazowanie a budowa tekstu).</p> <p>8. Modulacja głosu i jej rola w wypowiedzi.</p> <p>9. Przystankowanie słuchowe (przystankowanie słuchowe i jego funkcja w wypowiedzi, typy znaków przestankowych).</p> <p>10. Interpretacja głosowa tekstu literackiego (przygotowanie tekstu literackiego do interpretacji głosowej, przykładowe interpretacje głosowe utworów literackich).</p>
Fonetyka języka polskiego	K_W21, K_U18, K_K01	<p>I. Mowa a pismo.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Historia pisma. 2. Przykłady różnic w mowie i piśmie. 3. Analiza form homofonicznych. <p>II. Aparat głosowy człowieka.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opis budowy krtani i pozycji wiązań głosowych na podstawie schematów. 2. Rozpoznawanie i nazywanie narządów artykulacyjnych nasady na podstawie rentgenogramów. 3. Mechanizm powstawania ludzkiego głosu.

		<p>III. Charakterystyka głosek polskich.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznawanie sylab otwartych i zamkniętych. 2. Określanie pozycji głosek w nagłosie, śródgłosie i wygłosie wyrazu. 3. Klasyfikacja głosek polskich. <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Określanie cech artykulacyjnych i nazywanie głosek przy użyciu rentgenogramów. 3.2. Klasyfikacja głosek według kryterium funkcjonalnego, akustycznego, audytywnego i artykulacyjnego. 3.3. Szczegółowa artykulacyjna charakterystyka polskich samogłosek. 3.4. Szczegółowa artykulacyjna charakterystyka polskich spółgłosek. <p>IV. Zapis fonetyczny.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Porównywanie grafemów alfabetu fonetycznego: sławistycznego i międzynarodowego. 2. Porównywanie znaków diakrytycznych obydwu alfabetów fonetycznych. 3. Ćwiczenia wprowadzające zasady transkrypcji fonetycznej na podstawie wyrazów ilustrujących skomplikowane zależności między pisownią a wymową. 4. Zapis fonetyczny dłuższych tekstów ciągłych w transkrypcji sławistycznej. 5. Dyktando fonetyczne. <p>IV. Różnice w wymowie Polaków.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wyszukiwanie (i charakteryzowanie) w transkrybowanych tekstach przykładów różnic regionalnych w wymowie Polaków. 2. Wyszukiwanie (i charakteryzowanie) w transkrybowanych tekstach przykładów różnic indywidualnych w wymowie Polaków . 3. Świadomość fonetyczna Polaków na podstawie tekstów 4. Zapis fonetyczny spontanicznych wypowiedzi mówionych. <p>V. Upodobnienia głosek w ciągach fonicznych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wyszukiwanie w transkrybowanych tekstach przykładów powstawania niesamodzielnich artykulacyjnie samogłosek. 2. Wyszukiwanie (klasyfikowanie według typologii upodobnień głoskowych) w transkrybowanych tekstach przykładów powstawania spółgłosek samodzielnych i niesamodzielnich artykulacyjnie.
--	--	--

		<p>VI. Międzynarodowy Alfabet Fonetyczny (API) .</p> <p>VII. Zjawiska prozodyczne współczesnej polszczyzny.</p> <p>1. Posługiwanie się akcentem zdaniowym i intonacją – ustalenie ich roli na płaszczyźnie funkcjonalnej.</p> <p>2. Rozpoznawanie typów akcentu wyrazowego .</p>
Budowa fizjologia i zaburzenia narządów mowy	K_W02, K_W03, K_W20, K_U01, K_U17	<p>1. Budowa układu nerwowego i jego rola w realizacji mowy. Czynność słyszenia i słuchania.</p> <p>2. Zaburzenia mowy i ich biologiczne uwarunkowania.</p> <p>3. Budowa anatomiczna i czynności aparatu mowy.</p> <p>4. Układ oddechowy, jego budowa i funkcje w procesie mowy.</p> <p>5. Fałdy głosowe.</p> <p>6. Nieprawidłowa budowa aparatu mowy:</p> <p>a) Rozszczep podniebienia w wybranych zespołach uwarunkowanych genetycznie.</p> <p>b) Nieprawidłowości w budowie anatomicznej żuchwy w wybranych chorobach i zespołach genetycznych.</p> <p>Budowa i funkcje aparatu fonacyjnego – krtań</p> <p>2. Budowa i fizjologia fałdów głosowych.</p> <p>3. Budowa i funkcje aparatu artykulacyjnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jama nosowa - jama ustna - jama gardłowa <p>4. Język – budowa i funkcje. Zaburzenia rozwoju języka</p> <p>5. Zaburzenia mowy wynikające z wadliwej budowy narządów mowy</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozszczep wargi i podniebienia. - przerost migdałka gardłowego. - wady zgryzu, - brak pionizacji języka. <p>6. Prezentacja wybranego narządu mowy z uwzględnieniem jego fizjologii i patologii – przygotowanie i przedstawienie prezenta</p>
Podstawy neurologii	K_W01, K_W02 K_W20, K_U01, K_U04, K_U05, K_U17 K_K08	<p>1. Neurohistologia</p> <p>2. Anatomia układu nerwowego - podział</p> <p>3. Ośrodkowy układ nerwowy</p>

		<p>a) Mózgowie i zaburzenia związane z uszkodzeniem poszczególnych struktur - wiadomości wstępne</p> <p>b)Kresomózgowie: kora mózgu, jądra podstawy, istota biała półkul, kresomózgowie nieparzyste</p> <p>c)Międzymózgowie</p> <p>d)Pień mózgu</p> <p>e)Mózdzek</p> <p>f)Rdzeń kręgowy</p> <p>4. Unaczynienie mózgu</p> <p>5. Systemy neuroprzekazników</p> <p>7. Dolegliwości i objawy związane z uszkodzeniem układu nerwowego: bóle głowy, zaburzenia czucia, zaburzenia czynności ruchowych, zaburzenia chodu, zawroty głowy, zaburzenia widzenia, zaburzenia przytomności i świadomości, zaburzenia pamięci, zaburzenia mowy, zaburzenia snu, zaburzenia zwieraczy.</p> <p>10. Zespoły neurologiczne. Zespół zamknięcia.</p> <p>11. Schorzenia neurologiczne: zakażenia układu nerwowego, choroby naczyniowe mózgu, urazy mózgu, choroby zwyrodnieniowe, choroby ołpienie, choroby demielinizacyjne, padaczka, zaburzenia konwersyjne.</p>
--	--	--

<p>Podstawy genetyki i psychiatrii</p>	<p>K_W01, K_W20, K_U05, K_U08, K_U17, K_K08</p>	<p>Część genetyczna (5 g): Genetyka jako nauka i jej subdyscypliny; genetyka w farmacji, medycynie sądowej, hodowli zwierząt, inżynieria genetyczna Podstawowe pojęcia w genetyce: gen, genom, allel, kod genetyczny, cecha dominująca, cecha recesywna Historia genetyki: Prawa Mendla, mapowanie genów Budowa DNA: białka i aminokwasy, ciałko Barra, mutacje, czynniki mutagenne Choroby genetyczne: wybrane choroby i zespoły dziedziczone autosomalnie i recesywnie oraz ich związek z zaburzeniami w obrębie aparaty mowy. Diagnostyka genetyczna: terapia genowa, poradnictwo genetyczne, badania prenatalne, zapłodnienie in vitro Część psychiatryczna (10 g): Pojęcie choroby psychicznej i kontrowersje wokół niego. Stereotypy „chorego psychicznie” i szpitala psychiatrycznego. Stygmatyzacja i wykluczenie społeczne osób z zaburzeniami psychicznymi. Psychiatria a psychopatologia. Związki z logopedią. Charakterystyka wybranych symptomów i zespołów psychopatologicznych powiązanych z mową i komunikacją Społeczne aspekty zdrowia i zaburzeń psychicznych we współczesnym świecie. Epidemiologia. Choroby psychiczne a choroby cywilizacyjne. Przegląd zaburzeń psychicznych w klasyfikacjach psychiatrycznych. Zaburzenia psychiczne u dzieci. Psychiatria dziecięca. Zaburzenia nastroju. Depresja i choroba dwubiegunowa. Model przyczynowy depresji Craiga i jego zastosowania praktyczne. Mowa i komunikacja w depresji. Psychozy schizofreniczne. Modele hipotetyczne uwarunkowań schizofrenii. Zaburzenia mowy i komunikacji w schizofrenii – schizofazja. Językowy model schizofrenii. Samookaleczenia i samobójstwa. Model kryzysu a kryzys suicydalny. Epidemiologia i czynniki ryzyka. Zasady udzielania wsparcia osobom z myślami „S”. Łagodne zaburzenia poznawcze, demencja, zespoły otępienne. Demencja a niepełnosprawność intelektualna - różnicowanie podejścia terapeutycznego. Mowa i komunikacja w demencji (wczesne symptomy) i w niepełnosprawności intelektualnej (schizofazja). Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom. Zakres</p>
--	---	--

		<p>leczenia psychiatrycznego a psychiatria środowiskowa. Farmakoterapia – dobrodziejstwo i zagrożenie. Przymus bezpośredni. Instytucja ubezwłasnowolnienia. Zakres regulacji ustawy psychiatrycznej. Prawa pacjenta i rzecznik praw pacjenta psychiatrycznego.</p>
--	--	--

Ortodoncja	K_W02, K_W20, K_U01, K_U18, K_K08	Wprowadzenie do zagadnień ortodontycznych – historia, nazwa i zakres ortodoncji Rozwój narządu żucia w różnych okresach rozwoju Badania pomocnicze w ortodoncji. Klasyfikacje zaburzeń w ortodoncji Zaburzenia poprzeczne, przednio-tylne, pionowe. Zaburzenia w topografii zębów Profilaktyka szczękowoortopedyczna w różnych okresach życia
Emisja głosu	K_W02, K_W20 K_U01, K_U03, K_U17, K_U27, K_K08	Podstawowe pojęcia z zakresu emisji głosu Podstawy emisji głosu – oddychanie, fonacja, artykulacja, rezonans Budowa i funkcje aparatu głosowego Choroby narządów mowy – profilaktyka, diagnostyka, problemy leczenia Higiena i profilaktyka głosu Samodzielna praca nad głosem Źródła zagrożenia dla głosu Świadome zarządzanie głosem Głos a stres – sposoby niwelowania wpływu stresu na głos Błędy mowy Zasady kształtowania dykcji Etyka słowa – konstruowanie wypowiedzi z poszanowaniem odbiorcy, prowadzenie rozmowy i słuchanie rozmówcy Ćwiczenia oddechowe wzmacniające mięśnie oddechowe i kształtujące podparcie oddechowe Ćwiczenia fonacyjne: usprawnianie pracy żuchwy, krtani, języka Ćwiczenia dykcji: poprawne formowanie samogłosek i spółgłosek; praca z tekstem: łamańce językowe, recytacja tekstu z uwzględnieniem odpowiedniego tempa mowy, intonacji, modulacji, artykulacji, akcentu
Wprowadzenie do logopedii	K_W23, K_U17, K_U13, K_K07, K_K06	Lingwistyczne podstawy logopedii. 2. Biomedyczne podstawy logopedii. 3. Psychologiczne podstawy logopedii. 4. Wybrane specjalności oraz działy logopedii: a) surdologopedia, b) neurologopedia, c) oligofrenologopedia, d) wczesna interwencja logopedyczna, e) logopedia artystyczna,

		<p>f) gerontologopedia, g) onkologopedia. 5. Wprowadzenie do metodologii badań logopedycznych. 6. Wybrane klasyfikacje zaburzeń mowy</p>
Rozwój mowy dziecka	K_W01, K_W02, K_W20, K_W22, K_U17, K_U19,	<p>Neurologiczne uwarunkowania rozwoju mowy. 2. Prenatalne uwarunkowania rozwoju mowy. 3. Poziom odruchów z okolic ust niemowlęcia, sposób oddychania i połykania, sposób karmienia (piersią i butelka) a prawidłowy rozwój mowy. 4. Wybrane periodyzacje rozwoju mowy. 5. Akwizycja mowy w pierwszych latach życia 6. Rozwój psychomotoryczny a kształtowanie się mowy dziecka. 7. Psychologiczne uwarunkowania trudności w rozwoju mowy dziecka. 8. Komunikacja niewerbalna a rozwój mowy dziecka. 9. Wykorzystanie wiedzy o rozwoju mowy dziecka w diagnozie i programowaniu terapii logopedyczne</p>
Zaburzenia mowy	K_W02, K_W22, K_W23, K_U01, K_U19, K_K03, K_K08	<p>Terminy: rozwój, norma rozwojowa. 2. Pojęcie zaburzenia mowy. 3. Opóźnienie rozwoju mowy vs. opóźniony rozwój mowy. 4. Klasyfikacje zaburzeń rozwojowych. 5. Zaburzenia a zakłócenia rozwoju mowy. 6. Objawy i patomechanizm odchyleń od normy w rozwoju mowy. 7. Podział zaburzeń mowy. Termin zaburzenia mowy. 2. Podział zaburzeń mowy. 3. Dysglosja. 4. Dyzartia. 5. Mowa osób niepełnosprawnych intelektualnie i jej zaburzenia. 6. Logoneurozy (w tym mutyzm). 7. Jąkanie 8. Specyficzne zaburzenia mowy i języka (afazja rozwojowa). 9. Zaburzenia mowy dzieci z całościowymi zaburzeniami rozwoju. 10. Zaburzenia językowe w specyficznych zaburzeniach uczenia się. 11. Schizofazja</p>

<p>Diagnostyka logopedyczna z metodyką</p>	<p>K_W13, K_W22, K_W23, K_U01, K_U19, K_U20, K_K03, K_K07, K_K08</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Logopedia jako dyscyplina naukowa, badająca wszystkie aspekty mowy. 2. Kodeks etyczny logopedy w postępowaniu diagnostycznym. 3. Diagnoza logopedyczna (zakres znaczeniowy, definicje, zasady, etapy, zjawisko logopedyczne, patogeneza, patomechanizm, techniki badawcze, uniwersalne zasady postępowania, diagnoza unormowana i nieformalna, informacja zwrotna w diagnostyce logopedycznej, schemat diagnozy i badania logopedycznego). 4. Logopedyczne narzędzia badawcze: testy, próby, kwestionariusze, multimedia. 5. Najważniejsze klasyfikacje zaburzeń mowy w kontekście kryteriów diagnostycznych. 6. Komunikacja językowa; kompetencja językowa, komunikacyjna i kulturowa; ekspresja, percepcja i recepcja mowy – definicje pojęć. 7. Etapy rozwoju mowy dziecka w kontekście standardów rozwojowych. 8. Zaburzenia mowy a zaburzenia języka - aspekty diagnostyczne. 9. Zaburzenie mowy, wada mowy i wada wymowy - aspekty diagnostyczne. 10. Standardy postępowania logopedycznego w: niedosłuchu, dyslalii i alalii, oligofazji, afazji, autyzmie, dysglosji i dyzartrii. 11. Zasady konstruowania pisemnej diagnozy i opinii logopedycznej (specjalistyczna terminologia logopedyczna). 12. Wstępne programowanie terapii logopedycznej (cele, strategie i metody postępowania) na podstawie diagnozy logopedycznej 13. Wywiad logopedyczny - tworzenie arkusza wywiadu. 14. Zapoznanie ze specjalistyczną terminologią logopedyczną stosowaną w diagnostyce - analiza opinii logopedycznych. 15. Diagnoza logopedyczna wybranego pacjenta - prezentacja zebranego materiału.
<p>Logorytmika</p>	<p>K_W10, K_W22, K_U07, K_U19,</p>	<p>Logorytmika jako forma muzykoterapii aktywnej. Elementy rytmiki Emila Jaques-Dalcroz'a i system muzyczny Carla Orffa.</p> <p>Logorytmika - założenia teoretyczne wg E.Kilińskiej-Ewertowskiej.</p> <p>Techniki oddechowe i relaksacyjne.</p> <p>Muzyczne ćwiczenia w profilaktyce logopedycznej - muzyka aktywizująca i relaksacyjna.</p> <p>Dobór muzyki do ćwiczeń i prowadzenie ćwiczeń aktywizujących i relaksujących.</p> <p>Elementy muzyki i notacja muzyczna. Muzykowanie z użyciem instrumentarium Orffa.</p> <p>Ćwiczenia z zakresu techniki ruchu. Ćwiczenia orientacji przestrzennej; ćwiczenia napinająco-rozluźniające.</p>

		<p>Ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej oraz napinająco-rozluźniające.</p> <p>Ćwiczenia percepcyjno-ruchowe oraz słowno-ruchowe.</p> <p>Kształtowanie form ruchowo-przestrzennych oraz ćwiczenia w percypowaniu i odtwarzania rytmu, metrum, tempa, melodii, artykulacji.</p> <p>Interpretacje tekstów oraz utworów muzycznych. Ćwiczenia kształcące inwencję twórczą.</p> <p>Scenariusz zajęć logorytmicznych; metodyka prowadzenia zajęć logorytmicznych.</p> <p>Prezentacje scenariuszy zajęć logorytmicznych</p>
Terapia logopedyczna zaburzeń artykulacji z metodyką	K_W02, K_W10, K_W23, K_U08, K_U19, K_K01, K_03	<p>Terminy: terapia logopedyczna, metoda pracy logopedycznej, metodyka logopedii.</p> <p>Zaburzenia artykulacji (wymowy) a zaburzenia mowy. Pojęcie i etiologia dyslalii.</p> <p>Funkcje szczegółowe artykulantów oraz ich dysfunkcje. Klasyfikacje zaburzeń artykulacji. Badanie logopedyczne wędzidełka podjęzykowego. Metody wywoływania głosek. Zasady metodyczne w terapii zaburzeń artykulacyjnych. Etapy terapii zaburzeń artykulacyjnych i ich szczegółowa charakterystyka. Pomoce logopedyczne w terapii zaburzeń artykulacji. Materiał językowy w terapii logopedycznej – zasady doboru tekstów do specyfiki rodzaju dyslalii (adekwatnie do zaburzonej głoski/głosek) oraz etapu terapii (lokalizacja głosek w wyrazach, złożoność tekstu). Ogólne zasady terapii logopedycznej. Zasady terapii wad artykulacji. Programy terapeutyczne. Terapia logopedyczna zaburzeń artykulacji.</p>
Autokorekta mowy	K_W21, K_W22, K_W23, K_U03, K_U08, K_U09, K_U18, K_U19, K_U20,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyjaśnienie pojęć: logopedia artystyczna, ortoepia i autokorekta. 2. Zasady wymowy polskiej w praktyce zawodowej logopedy. 3. Akcent w języku polskim - ćwiczenia praktyczne. 4. Ocena własnej artykulacji: możliwości oddechowych, emisyjnych, artykulacyjnych oraz motoryki narządów mowy - wykorzystanie wybranych narzędzi do diagnozy artykulacji. 5. Rezonans głosowy i nastawienie głosu - ćwiczenia praktyczne. 6. Ćwiczenia oddechowe: wstępne, na tekście, na szepcie i wydłużanie wydechu. 7. Ćwiczenia motoryki narządów mowy. 8. Doskonalenie słuchu fonemowego i fonetycznego. 9. Ćwiczenia artykulacyjne – realizacja głosek w izolacji, sylabach, logotomach, zestawieniach wyrazowych i zdaniach. 10. Ćwiczenia dykcyjne – usprawnianie wymowy.
Metodyka pracy logopedy	K_W16, K_W23, K_W31, K_U03, K_U05, K_U08, K_U19, K_K01, K_K03	<p>Treści programowe realizowane podczas zajęć</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Terminy: terapia logopedyczna, metoda pracy logopedycznej, metodyka logopedii. 2. Podział metod i technik ze względu na interdyscyplinarny charakter logopedii.

		<p>3. Szczegółowe metody logopedyczne – (ćwiczenia oddechowe, fonacyjne, słuchu fonematycznego, autokontroli słuchowej) - cel terapii, propozycje ćwiczeń.</p> <p>4. Techniki logopedyczne.</p> <p>5. Metody lingwistyczne i pedagogiczne w terapii logopedycznej (rodzaje stosowanych technik).</p> <p>6. Metody psychologiczne i medyczne w terapii logopedycznej (rodzaje stosowanych technik).</p> <p>7. Ogólne zasady terapii logopedycznej.</p> <p>8. Programy terapeutyczne.</p> <p>9. Diagnoza logopedyczna: schemat badania logopedycznego.</p> <p>10. Terapia logopedyczna.</p> <p>11. Profilaktyka logopedyczna</p> <p>1. Podział metod i technik ze względu na interdyscyplinarny charakter logopedii. Zastosowanie ich w praktyce.</p> <p>2. Szczegółowe metody logopedyczne – (ćwiczenia oddechowe, fonacyjne, słuchu fonematycznego, autokontroli słuchowej) - cel terapii, propozycje ćwiczeń.</p> <p>3. Zasady stosowanej analizy zachowania.</p> <p>4. Nauka pracy z zachowaniami niepożądanymi pacjenta z zaburzeniami mowy.</p> <p>5. Kształtowanie zachowań werbalnych.</p> <p>6. Programy terapeutyczne.</p> <p>7. Diagnoza logopedyczna: schemat badania logopedycznego.</p> <p>8. Terapia logopedyczna</p>
<p>Terapia logopedyczna zaburzeń mowy z metodyką</p>	<p>K_W02, K_W22, K_W23, K_U01, K_U05, K_U08, K_K01, K_K03</p>	<p>Zaburzenie-zakłócenie -wada – rozróżnienia terminologiczne</p> <p>Zaburzenia mowy - klasyfikacje. Diagnoza logopedyczna a terapia zaburzeń. Zasady terapii logopedycznej. Autyzm i zespół Aspergera etiologia, diagnoza, terapia. Mutyzm całkowity i wybiórczy- przyczyny, obraz zaburzenia, terapia, wspomaganie rozwoju, praca ze środowiskiem życia.</p> <p>Specyficzne zaburzenie językowe (ORM) -etiologia, wczesna interwencja, profilaktyka i wspieranie rodziny. Rozwijanie i korygowanie mowy w oligofazji - niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim. Zastępcze metody komunikacji -komunikacja alternatywna, nowe technologie w komunikacji z</p>

		pacjentem niekorzystającym z mowy werbalnej. Zaburzenia płynności mowy - przyczyny, diagnostyka, terapia. Afazja - terapia zaburzeń w afazji motorycznej, sensorycznej i mieszanej. Dyzartria - praca z pacjentem dorosłym z dyzartrią. Metody terapii dzieci z MPD. Terapia zaburzeń mowy w zespołach wad wrodzonych i zaburzeniach metabolicznych
Patofonetyka	K_W03, K_W21, K_W22, K_U01, K_U02, K_U03, K_U05, K_U09, K_U18, K_U19	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z pojęciem i zakresem patofonetyki. 2. Metody badań w patofonetyce. 3. Definicje: głoski, litery i fonemu. 4. Nauka wybrzmiewania głosek w izolacji. 5. Analiza fonemowa wyrazów. 6. Zasady transkrypcji fonetycznej i fonologicznej. 7. Alfabet międzynarodowy IPA i sławistyczny SA. 8. Istota słuchu fonemowego i fonetycznego. 9. Deformacje i substytucje polskiego systemu fonetycznego w różnych zaburzeniach mowy. 10. Sposoby transkrypcji wypowiedzi w zaburzeniach mowy. 11. Analiza odsłuchowa nagrań mowy zaburzonej – zapoznanie z platformą www.sfonem.eu
Technologie informacyjno-komunikacyjne w logopedii	K_W03, K_W10, K_W22, K_U19, K_K01, K_K02, K_K03	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z terminem TIK (technologie informacyjno-komunikacyjne). 2. Historia wykorzystania TIK w polskiej logopedii. 3. Metodyka postępowania logopedycznego podczas korzystania z TIK. 4. Dziecko w cyfrowej rzeczywistości – szanse i zagrożenia. 5. Postawy logopedów wobec TIK – wyniki badań. 6. Polskie programy komputerowe i aplikacje internetowe do diagnozy i terapii logopedycznej – analiza. 7. Programy narzędziowe logopedy, np. zarządzanie bazą pacjentów, aplikacja logopedy. 8. Zapoznanie ze zjawiskiem b-learningu w diagnozie i terapii logopedycznej. 9. Tworzenie scenariusza interaktywnych zajęć logopedycznych – założenia metodologiczne. 10. Tworzenie interaktywnych zajęć logopedycznych na platformie e-kreda. 11. Medialne kompetencje logopedy - alfabetyzacja cyfrowa dzieci z zaburzeniami mowy i ich rodziców.

Diagnoza i terapia dysleksji	K_W03, K_W22, K_W23, K_U12, K_U19, K_U20, K_K03, K_K07	Istota czynności czytania, strategie czytania- dojrzałość do nauki czytania. Poznawcze i fizjologiczne uwarunkowania czytania. Rozwój językowy a czytanie. Przegląd metod nauki czytania – historyczne i aktualne modele. Indywidualne różnice a zmiany rozwojowe umiejętności czytania. Dysleksja rozwojowa – pojęcie i kryteria diagnostyczne w ICD-10 i DSM. Rozpoznawanie trudności w czytaniu – charakterystyka ograniczeń, miejsce w klasyfikacjach zaburzeń. Podstawowe założenia rozwijania umiejętności czytania u osób z deficytami (rola nauczyciela, rodzica, terapeuty). Rozwijanie świadomości fonologicznej i słuchu fonemowego a umiejętność czytania. Metody terapii dysleksji, kinezylogia edukacyjna i Metoda Ruchu Rozwijającego. Podstawy pracy indywidualnej i grupowej z uczniem z dysleksją. Diagnostyka dysleksji w Polsce oraz SRD. Samoocena, umiejscowienie kontroli, radzenie sobie ze stresem u osób z dysleksją. Dysleksja w życiu dorosłym – implikacje dla praktyki
Komunikacja alternatywna i wspomagająca	K_W03, K_W22, K_U03, K_U19, K_K03	1. Alternatywne i wspomagające metody komunikacji - ujęcie teoretyczne. 2. Zachowania komunikacyjne dzieci niemówiących. 3. Indywidualny System Komunikacyjny - ISK 4. Przegląd wybranych metod komunikacji alternatywnej dziecka: 4.1. z niepełnosprawnością intelektualną, 4.2. ze spektrum autyzmu, 4.3. z wadą wzroku, 4.4. z wadą słuchu, 4.5. z niepełnosprawnością złożoną (intelektualną i wadą słuchu, intelektualną i wadą wzroku, intelektualną i ruchową). 5. Karta efektywności porozumiewania się dziecka ze złożonymi potrzebami komunikacyjnymi – omówienie oraz przygotowanie oceny wybranego dziecka wraz ze strategiami
Metodyczno-dydaktyczna pracownia logopedyczna	K_W22, K_W23, K_U05, K_K19, K_U20, K_U28, K_K01, K_K02, K_K03,	Metodyczno-dydaktyczna pracownia logopedyczna: tradycyjny i specjalistyczny gabinet logopedyczny. 2. Wyposażenie gabinetu logopedycznego w narzędzia diagnostyczne oraz pomoce do terapii: a. pomoce do usprawniania narządów mowy i masażu logopedycznego, np. instrumentarium logopedy, płytki przedsionkowe, wibrator

		<p>logopedyczny,</p> <p>b. pomoce do usprawniania percepcji słuchowej,</p> <p>c. pomoce do usprawniania słuchu fonemowego,</p> <p>d. pomoce do ćwiczeń oddechowych,</p> <p>e. pomoce do usprawniania grafomotoryki,</p> <p>f. pomoce do usprawniania percepcji wzrokowej,</p> <p>g. pomoce do ćwiczeń artykulacyjnych,</p> <p>h. pomoce do rozwijania kompetencji językowej,</p> <p>i. pomoce do rozwijania komunikacji wspomagającej i alternatywnej, np. aplikacja Mówik,</p> <p>j. multimedialne i interaktywne pomoce logopedyczne.</p> <p>3. Kodeks etyczny logopedy.</p> <p>4. Prowadzenie dokumentacji logopedycznej: diagnostycznej i terapeutycznej.</p> <p>5. Prowadzenie ćwiczeń logopedycznych: oddechowych, motoryki narządów mowy (w tym masażu), fonacyjnych, słuchowych, słuchu fonemowego, autokontroli słuchowej, artykulacyjnych, dykcyjnych</p>
Zaburzenia poznawcze i obraz psychologiczny pacjenta neurologicznego	K_W19, K_W22, K_W23, K_U05, K_U17, K_U19, K_K07	<p>Charakterystyka podstawowych jednostek neurologicznych, którym towarzyszą zaburzenia mowy.</p> <p>Zaburzenia pamięci - etiologia, klasyfikacja.</p> <p>Zaburzenia uwagi - etiologia, diagnoza i elementy terapii.</p> <p>Zaburzenia emocjonalne u pacjentów z chorobami neurologicznymi -rozpoznanie i interwencja.</p>
Afazjologia ¹	K_W02, K_W23, K_U01, K_U15, K_U20, K_K08	<p>Afazjologia jako dział neurologopedii</p> <p>Typologie i klasyfikacje afazji</p> <p>Kryteria doboru narzędzi diagnostycznych i materiałów pomocniczych w terapii osób z afazją</p> <p>Zasady diagnozy różnicowej zaburzeń językowych u osób z uszkodzeniami mózgu</p> <p>Główne szkoły diagnozy i terapii chorych z afazją</p> <p>Czynniki warunkujące skuteczność terapii osób z afazją</p> <p>Typologie i klasyfikacje afazji - analiza przypadków</p> <p>Zaburzenia językowe u osób z ogniskowymi uszkodzeniami mózgu</p> <p>Ostre stany udarowe - dynamika objawów afatycznych</p> <p>Procedury diagnozy logopedycznej chorych z ogniskowymi uszkodzeniami mózgu</p> <p>Afazja dziecięca - objawy</p> <p>Metodyka postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w poszczególnych typach</p>

		<p>afazji</p> <p>Standardy postępowania logopedycznego w afazji</p> <p>Narzędzia diagnostyczne chorób z afazją</p> <p>Metody terapii w afazji</p> <p>Pomoce logopedyczne w różnych fazach terapii</p> <p>Logopeda w zespole wielospecjalistycznym; opinie logopedyczne; analiza dokumentacji medycznej.</p>
<p>Terapia logopedyczna osób z zespołem wad wrodzonych</p>	<p>K_W02, K_W22, K_W23, K_U19, K_K20,</p>	<p>Wady wrodzone, teratologia.</p> <p>2. Charakterystyka funkcjonowania osoby z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zespołem Noonan, • mukopolisacharydozą (typ II i III), • zespołem Sticklera • encefalopatią mitochondrialną <p>3. Zaburzenia komunikacji językowej u osób z niepełnosprawnością intelektualną na przykładzie dziecka z Zespołem Downa.</p> <p>4. Wodogłowie jako jeden z symptomów wybranych zespołów genetycznych.</p> <p>Zasady i procedury diagnozowania oraz przygotowania terapii logopedycznej dla osoby ze zdiagnozowanym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zespołem Downa, - zespołem Noonan. <p>2. Wczesna interwencja logopedyczna i stymulacja rozwoju dziecka przedwcześnie urodzonego.</p> <p>3. Zasady i procedury diagnozowania oraz przygotowania terapii logopedycznej dla osoby z:</p> <ul style="list-style-type: none"> - encefalopatią mitochondrialną, - z wodogłowiem, - z zespołem Downa
<p>Dyzartria¹</p>	<p>K_W02, K_W23, K_U15, K_U20, K_K01, K_K08</p>	<p>Etiologia i patomechanizm występowania dyzartrii. Przyczyny upośledzenia motoryki.</p> <p>Pojęcie mechanizmu wykonawczego i programującego dla mowy.</p> <p>Definicja i klasyfikacja dyzartrii.</p> <p>Istota zaburzeń dyzartrycznych. Diagnoza różnicowa dyzartrii.</p> <p>Dyzartria a mózgowe porażenie dziecięce. Przykłady zaburzeń mowy o typie dyzartrii</p> <p>- studium przypadku.</p>

		<p>Metody diagnozy dyzartrii: Skala dyzartrii U. Mireckiej i K. Gustaw, Profil dyzartrii S. Robertson, próby do oceny dysartrii wg Frenchay Dysarthria Assessment. Wskazówki do diagnozy typów dyzartrii: zaburzenia funkcji artykulatorów, zaburzenia prozodyczne, zaburzenia fonacyjne, zaburzenia oddechowe. Zaburzenia dyzartryczne u dzieci jako jedna z form zaburzeń mowy, nie języka. Rodzaje zaburzeń dyzartrycznych a różne postaci mpdz. Trudności w rozpoznawaniu i różnicowaniu zaburzeń dyzartrycznych.</p> <p>Etiologia i charakterystyka zaburzeń połykania. Współwystępowanie zaburzeń połykania z zaburzeniami mowy. Metody terapii.</p> <p>Udział logopedy w zespole specjalistycznym; usprawnianie funkcji narządów mających wpływ na wyrazistość artykulacji i prozodii. Zasady i etapy usprawniania logopedycznego.</p> <p>Wspomagające metody komunikacji.</p>
Onkologopedia ¹	K_W20, K_W23, K_U05, K_U07, K_U15, K_U17, K_U20	<p>Rodzaje nowotworów skutkujących zaburzeniami języka i komunikacji. Przyczyny, charakterystyka, leczenie, skutki w zakresie werbalnego porozumiewania się. Rozwój onkologopedii jako nowej specjalności logopedycznej. Definicja onkologopedii. Interdyscyplinarność onkologopedii. Leczenie zmian nowotworowych a praca logopedy. Diagnoza logopedyczna. Standardy postępowania terapeutycznego w onkologopedii. Konsekwencje zmian w aspekcie psychologicznym i logopedycznym. Współpraca z pacjentem i rodziną pacjenta, charakterystyka nowotworów rzutujących na mowę; analizy wypowiedzi osób z chorobą nowotworową skutkującą zaburzeniami języka i komunikacji na podstawie nagrań wideo; przeglądu metod i narzędzi diagnostycznych oraz terapeutycznych stosowanych w onkologopedii; stawiania diagnozy logopedycznej oraz planowania skutecznej terapii w onkologopedii (standardy postępowania, analiz przypadku).</p>
Diagnoza i terapia nie płynności mowy	K_W11, K_W23, K_U02, K_U15, K_U23, K_K01, K_K02, K_K03, K_K08	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyjaśnienie pojęć: nie płynność mowy, jąkanie i zacinięcie. 2. Wieloczynnikowy model genezy i rozwoju jąkania. 3. Rodzaje jąkania i ich symptomy. 4. Podstawowe kryteria klasyfikacji jąkania. 5. Objawy jąkania. 6. Diagnoza logopedyczna jąkania. 7. Narzędzia diagnostyczne w jąkananiu. 8. Rozwojowa nie płynność mówienia a jąkanie wczesnodziecięce. 9. Podstawowe koncepcje i metody terapeutyczne w jąkania

		<p>10. Profilaktyka i wczesna interwencja w niepełności mowy.</p> <p>11. Ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i relaksacyjne w niepełności mowy.</p> <p>12. Ćwiczenia artykulacyjne w niepełności mowy.</p> <p>13. Ćwiczenia rytmizacji mowy.</p> <p>14. Bajka terapeutyczna w terapii niepełności mowy.</p> <p>15. Czynniki warunkujące skuteczność terapii niepełności mowy.</p>
Terapia logopedyczna osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu	K_W22, K_W23, K_U01, K_U05, K_U07, K_U20, K_K02, K_K08	<p>Spektrum autyzmu – terminologia, koncepcje naukowe. epidemiologia w świetle badań</p> <p>2. Zachowania autystyczne współwystępujące z wybranymi zespołami genetycznymi</p> <p>3. Patogeneza spektrum zaburzeń autystycznych</p> <p>4. Osoba ze spektrum zaburzeń autystycznych w przestrzeni społecznej.</p> <p>5. Aspekty pracy logopedycznej z dzieckiem ze spektrum autyzmu</p> <p>Metodyka pracy z dzieckiem ze spektrum autyzmu</p> <p>2. Mowa i komunikacja osób ze spektrum autyzmu.</p> <p>3. Wybiórczość jedzenia, zaburzenia połykania dzieci ze spektrum autyzmu w terapii logopedycznej.</p> <p>4. Metody komunikacji alternatywnej i wspomagającej dziecka ze spektrum autyzmu</p>
Socjolingwistyka	K_W03, K_W21, K_W24, K_U02, K_U06, K_U07, K_U18, K_K07,	<p>Przedmiot i tematyka wykładów (zapoznanie studentów z sylabussem).</p> <p>2. Językoznawstwo wewnętrzne i językoznawstwo zewnętrzne. Socjolingwistyka w obrębie językoznawstwa.</p> <p>3. Aparat pojęciowy socjolingwistyki. Kategorie socjolektalne (zawodowość, tajność, ekspresywność). Metodologia badań socjolingwistycznych.</p> <p>4. Funkcje języka. Przegląd koncepcji wydzielenia odmian językowych współczesnej polszczyzny.</p> <p>5. Kompetencja komunikacyjna; warunki udanej komunikacji językowej.</p> <p>6. Środki językowe a sprawność i skuteczność komunikowania.</p> <p>7. Językowe sposoby wyrażania emocji i uczuć pozytywnych/negatywnych oraz leksyka wartościująca.</p> <p>8. Etykieta językowa – socjolingwistyczna interpretacja zjawiska komunikacyjnego.</p> <p>9. Idiolekt i familiolekt. Język a wiek. Język a płeć.</p> <p>10-11. Język młodego pokolenia (uczniów, studentów). Językowa struktura socjolektów.</p> <p>12-13. Opis i charakterystyka wybranych odmian środowiskowych (socjolektów).</p>

		<p>14. Językowa struktura socjolektów – podsumowanie.</p> <p>15. Omówienie pisemnej pracy zaliczeniowej (indywidualne komentarze).</p>
Psycholingwistyka	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_U02, K_U06, K_U07, K_U18	<p>Zapoznanie Studentów z treściami programowymi, ustalenie formy zaliczenia, inne sprawy org.</p> <p>2. Istota psycholingwistyki</p> <ul style="list-style-type: none"> - psycholingwistyka a badania pokrewne. <p>3. Historia badań psycholingwistycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> - klasyfikacja znaków, - istota języka (jako systemu). <p>4. Zagadnienia związane z wytwarzaniem mowy</p> <ul style="list-style-type: none"> - obszary mózgu odpowiedzialne za wytwarzanie i rozumienie mowy (powtórzenie i usystematyzowanie wiedzy z innych przedmiotów), - wytwarzanie sygnału mownego, narządy mowy i ich funkcje (powtórzenie i usystematyzowanie wiedzy z fonetyki), - modele wytwarzania mowy, - zaburzenia w wytwarzaniu mowy. <p>5. Percepcja mowy</p> <ul style="list-style-type: none"> - modele percepcji ciągów mownych, - dostęp leksykalny, - wokół znaczenia, organizacja systemu pojęć, - rozumienie znaczeń figuratywnych, <p>6. Dyskurs i tekst.</p> <p>7. Metody badań rozwoju języka człowieka.</p> <p>8. Proces uczenia się i rozumienia zdań.</p> <p>9. Uczenie komunikowania się – społeczne zastosowanie języka.</p> <p>10. Podsumowanie, uzupełnienie, zaliczenie wykładu</p>
Biblioterapia z metodyką	K_W03, K_U01, K_U05, K_U07, K_U08, K_K03, K_K04	<p>Biblioterapia i baśnioterapia – rys historyczny, podstawowe pojęcia i cele.</p> <p>Biblioterapia i baśnioterapia – główne techniki i metody pracy, klasyfikacje tekstów literackich.</p> <p>Baśń ludowa i literacka – jako główne źródła tekstów terapeutycznych. Rys historyczny.</p> <p>Baśń jako uniwersalny tekst kultury i materiał terapeutyczny - dla dzieci i dorosłych.</p> <p>Terapeutyczne oddziaływanie literatury.</p> <p>Archetypy w literaturze i ich interpretacja w aspekcie psychoterapii.</p>

		<p>Umiejętności terapeutyczne nauczyciela/opiekuna/wychowawcy/logopedy. Klasyfikacje bajek terapeutycznych i ich funkcje. Metody pracy terapeutycznej z tekstami literackimi. Baśń ludowa i literacka – analiza i interpretacja wybranych tekstów oraz ich funkcje terapeutyczne. Baśnie „sztuczne” i prawdziwe – cechy baśni jak materiału terapeutycznego. Terapeutyczne oddziaływanie literatury, np. w redukcji lęków dziecięcych - analiza wybranych tekstów literackich. Analiza symbolicznych funkcji archetypów występujących w tekstach literackich i ich interpretacja w aspekcie psychoterapii. Umiejętności terapeutyczne nauczyciela/wychowawcy/logopedy/opiekuna - przykładowe metody diagnozowania. Bajki-pomagajki i inne teksty o genealogii bajkowej w pracy terapeutycznej. Cechy dobrych tekstów terapeutycznych. Zasady opracowania autorskich tekstów terapeutycznych. Bajka relaksacyjna. Bajka psychoedukacyjna. Bajka psychoterapeutyczna. Czytanie czy opowiadanie ? – o kanale przekazu i przygotowaniu terapeutę. Kryteria doboru baśni do typu terapii. Analiza wybranych tekstów – opowieści terapeutycznych. Prezentacja scenariuszy zajęć terapeutycznych.</p>
Czytanie i pisanie w komunikacji językowej	K_W14, K_W22, K_U01 K_U05, K_U06, K_U19,	<p>Modele komunikacji językowej. 2. Kontekst a przekaz językowy. 3. Różnice między odmianą pisaną a odmianą mówioną języka. 4-5. Komunikacja językowa w Internecie. 6. Czytanie i pisanie w świecie cyfrowym. 7. Rozumienie tekstu czytanego. 8. Czytanie i pisanie – nowy język dziecka. 9-11. Pismo nie kłamie – analiza pisma ręcznego (podstawy grafologii). 12. Deformacje pisma ręcznego. 13. Nowa pisaność i nowa mówioność młodego pokolenia użytkowników języka.</p>
Warsztaty dramowe	K_W03, K_U06, K_U07, K_U08,	<p>Psychologiczne źródła teatru. 2. Współczesny teatr poszukujący (psychodrama, socjodrama). 3. Teatr a drama;</p>

		<p>4. Drama jako metoda wszechstronnego rozwoju osobowości; 5. Rola i znaczenia języka w dramacie; 6. Charakterystyka poszczególnych strategii i technik dramowych; 7. Praktyczne ćwiczenia warsztatowe z wykorzystaniem technik integrujących, relaksacyjnych i ćwiczących różne zmysły. 8. - 10 Praktyczne ćwiczenia z wykorzystaniem technik dramowych: poza, rzeźba, stop klatka, pantomima, łoża ekspertów, wywiad, muzeum , rysunek itp. 11-12. Interpretacja tekstu literackiego i innych tekstów kultury przy pomocy technik dramowych 13. Sposoby wykorzystywania dramy w edukacji, wychowaniu i terapii 14. – 15. Przeprowadzanie przez studentów samodzielnych ćwiczeń dramowych.</p>
Praktyki pedagogiczne	K_W18, K_W19, K_U16, K_U21, K_U22, K_U23, K_U24, K_U25, K_K09	<p>1) zapoznanie się ze specyfiką placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji; 2) obserwowanie: a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów, wychowanków; b) aktywności poszczególnych uczniów, wychowanków (w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi); c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca, opiekun) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku); d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłóceń; e) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w placówce oraz prowadzonych przez niego zajęć; f) sposobu integrowania przez opiekuna praktyk w placówce różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej; g) dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw dzieci i młodzieży; h) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk w placówce na rzecz zapewnienia</p>

		<p>bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie;</p> <p>3) współdziałanie z opiekunem praktyk w placówce w zakresie:</p> <p>a) pomocy w sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu bezpieczeństwa;</p> <p>b) pomocy w podejmowaniu działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji;</p> <p>c) pomocy w podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;</p> <p>4) analiza i interpretacja zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:</p> <p>a) prowadzenie dokumentacji praktyki;</p> <p>b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką;</p> <p>c) ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron);</p> <p>d) konsultacje z opiekunem praktyki w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań.</p>
Psychologia kliniczna	K_W02, K_W04, K_W14, K_W22, K_U15, K_U17, K_K03	Psychologia kliniczna dziecka-wprowadzenie. specyfika zaburzeń okresu dzieciństwa z perspektywy psychologii klinicznej, zaburzenia eksternalizacyjne: nadpobudliwość psychoruchowa z deficytem uwagi, zaburzenia zachowania, zaburzenia więzi, obraz kliniczny, przyczyny, zaburzenia eksternalizacyjne u dzieci a praca logopedy, zaburzenia internalizacyjne: zaburzenia lękowe i depresyjne, obraz kliniczny, przyczyny, zaburzenia internalizacyjne u dzieci a praca, logopedy, zaburzenia obsesyjno-kopulsyjne i tiki u dzieci, obraz kliniczny, przyczyny, OCD i tiki u dzieci a praca logopedy.
Podstawy neonatologiczne w logopedii	K_W02, K_W14, K_W15, K_U01, K_U19, K_K03	Neonatologia i jej przedmiot badań, poród – specyfika i podział, zagrożenia okołoporodowe dla dziecka, specyfika okresu noworodkowego, adaptacja noworodków do życia pozamacicznego, zasady opieki nad noworodkiem, profilaktyka w okresie noworodkowym, badania przesiewowe noworodków i ich znaczenie dla prawidłowego rozwoju mowy, badanie logopedyczne noworodków, badanie neurologiczne noworodków, wcześniactwo jako problem medyczny i logopedyczny - analiza badań w świetle literatury przedmiotu, od karmienia do mówienia - wpływ funkcji prymarnych na rozwój mowy, wczesna interwencja logopedyczna, masaż noworodka - metoda Shantala, C. Moralesa, podstawy rehabilitacji psychoruchowej noworodków - wybrane zagadnienia

<p>Terapia logopedyczna dzieci z zespołem wad wrodzonych i niepełnosprawnością sprzężoną</p>	<p>K_W01, K_W22, K_W23, K_U19, K_U20,</p>	<p>Wady wrodzone u dzieci, teratologia, charakterystyka funkcjonowania dziecka z: zespołem Noonan, mukopolisacharydozą, zespołem Cri du Chat, encefalopatią mitochondrialną, z zespołem Corneli de Lange, zaburzenia komunikacji językowej u osób z niepełnosprawnością intelektualną na przykładzie dziecka z zespołem Downa, wodogłowie jako jeden z symptomów wybranych zespołów genetycznych, dzieci przedwcześnie urodzone w kręgu zainteresowania logopedów. Terapia logopedyczna dziecka z: zespołem Noonan, przedwcześnie urodzonego, mózgowym porażeniem dziecięcym, encefalopatią mitochondrialną, z wodogłowiem, ze zdiagnozowaną niepełnosprawnością intelektualną (np. zespołem Downa)</p>
<p>Wczesna diagnostyka logopedyczna i wspomaganie rozwoju mowy ²</p>	<p>K_W09, K_W22, K_W23, K_U03, K_U07, K_U15, K_K01, K_K03</p>	<p>Profilaktyka logopedyczna – definicja, cele; system opieki logopedycznej w Polsce. Rozwój dziecka w okresie prenatalnym w aspekcie przygotowania do mowy. Wpływ czynników endogennych i egzogennych na rozwój dziecka w okresie prenatalnym. Kryteria diagnostyczne stosowane w ocenie rozwoju psychoruchowego. Struktura wywiadu biologiczno-środowiskowego do wykrywania wczesnych uwarunkowań mowy. Wspomaganie rozwoju dziecka - norma a patologia. Edukacja rodziców. Ustawa o wczesnym wspomaganiu rozwoju. Zasady wzmacniania komunikacji między niemowlęciem a jego rodzicami. Zasady opieki i pielęgnacji noworodków i niemowląt. Analiza zachowań komunikacyjnych noworodków i niemowląt. Dobór technik i narzędzi pomocniczych do nauki ssania. Odruchy ustno - twarzowe. Konstruowania planu postępowania terapeutycznego (logopedycznego) w przypadku noworodków i niemowląt zagrożonych niepełnosprawnością.</p>
<p>Oligofrenopedagogika</p>	<p>K_W22, K_W23, K_U19, K_U20, K_K01, K_K03, K_K08</p>	<p>Niepełnosprawność intelektualna – kontekst historyczny, wielokontekstowość naukowych ujęć niepełnosprawności intelektualnej oraz przegląd współczesnych badań nad niepełnosprawnością intelektualną, klasyfikacje niepełnosprawności intelektualnej, zróżnicowana, wieloczynnikowa etiologia niepełnosprawności intelektualnej, genetyczne przyczyny niepełnosprawności intelektualnej, współchorobowość niepełnosprawności intelektualnej, stygmatyzacja osób z niepełnosprawnością intelektualną, etapy patologizacji rozwoju osób z niepełnosprawnością intelektualną, osoba z niepełnosprawnością intelektualną w przestrzeni społecznej, adolescencja osób z niepełnosprawnością intelektualną, seksualność osób z niepełnosprawnością intelektualną, pomoc starszym osobom z</p>

		niepełnosprawnością intelektualną, terapia osób z niepełnosprawnością intelektualną, ogólna charakterystyka metod rehabilitacji i edukacji osób z niepełnosprawnością intelektualną, terapia rodziny dziecka z niepełnosprawnością intelektualną, aspekty prawne i orzecznictwo u ONI w Polskim ustawodawstwie, system kształcenia specjalnego dzieci i młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną, modele i współczesne tendencje w edukacji uczniów z niepełnosprawnością intelektualną, segregacja, normalizacja (integracja).
Pedagogiczne metody wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością i pierwsza pomoc	K_W02, K_W05, K_U01, K_U11, K_K02, K_K05	Wprowadzenie do rodzajów działań podejmowanych w pedagogice specjalnej: czym jest pomoc, pomaganie, wspomaganie, wspieranie, strategie pomagania, evidence base practice a metody pedagogiczne w pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością, metody terapeutyczne w pedagogice specjalnej – I, metody terapeutyczne w pedagogice specjalnej – II, metody terapeutyczne w pedagogice specjalnej – III arteterapia i inne techniki plastyczne w terapii uczniów z niepełnosprawnością, muzykoterapia i jej formy, zastosowanie zabaw w terapii dzieci z niepełnosprawnościami, uczeń z niepełnosprawnościami jako podmiot pracy terapeutycznej, planowanie procesu terapeutycznego, zasady prowadzenia terapii w pedagogice specjalnej, wspomaganie uczniów z niepełnosprawnościami, wybrane metody terapeutyczne w pedagogice specjalnej i ich praktyczne zastosowanie cz. I, wybrane metody terapeutyczne w pedagogice specjalnej i ich praktyczne zastosowanie cz. II, wybrane metody terapeutyczne w pedagogice specjalnej i ich praktyczne zastosowanie cz. III.
Wczesne wspomaganie rozwoju i komunikacji dzieci ze spektrum autyzmu ²	K_W23, K_U05, K_U07, K_U20, K_K01,	Pojęcia: autyzm, całościowe zaburzenia rozwoju, spektrum autyzmu (ASD), analiza najnowszych badań naukowych, wczesne wykrywanie spektrum autyzmu, zasady dobrej interwencji, spektrum autyzmu diagnozowane u dzieci: ograniczone wzorce aktywności, zachowań i zainteresowań, funkcjonowanie poznawcze, charakterystyka symptomów zaburzeń i przebiegu rozwoju osób z autyzmem, ASD a niepełnosprawność intelektualna, diagnoza rozwoju poznawczego i społecznego dziecka na etapie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, rozwijanie umiejętności kluczowych i treningi umiejętności społecznych dzieci z ASD, metody wspomagające rozwój i komunikację u dzieci ze spektrum autyzmu we wczesnym etapie rozwoju, zasady współpracy i wsparcie emocjonalne i wychowawcę rodziców dzieci z ASD, COVID 19 a spektrum autyzmu, analiza metod diagnozy rozwoju poznawczego dziecka na etapie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, metody wspomagające rozwój i komunikację u dzieci ze spektrum autyzmu we wczesnym etapie rozwoju.

Współpraca z rodzicami i trening umiejętności wychowawczych	K_W03, K_W23 K_U03, K_U19, K_U20, K_K07, K-K12, K_K13	Kontakt i komunikacja, mówienie i słuchanie jako podstawowa umiejętność komunikowania się, znaczenie komunikacji niewerbalnej w pracy pedagoga, przegląd współczesnych badań na temat komunikacji niewerbalnej, blokady komunikacyjne i język „ja”, asertywność jako strategia życia w zgodzie ze sobą i innymi, Informacja zwrotna, praca z klasą jako grupą, role indywidualne uczniów, umiejętność zarządzania konfliktem w klasie, rola mediacji w rzeczywistości szkolnej i pozaszkolnej, tworzenie programu wychowawczego klasy, uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych w klasie- rola wychowawcy w zorganizowaniu i udzielaniu pomocy psychologiczno- pedagogicznej, prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci i wobec szkoły, postawy wychowawcze rodziców wobec dzieci, udzielanie rodzicom informacji zwrotnych, sytuacje kryzysowe- jak postępować?- procedury, umiejętność prezentacji i wystąpień publicznych na spotkaniach z rodzicami.
Podstawy fizjoterapii w logopedii i masaż niemowlęcia ²	K_W03, K_W14, K_U05, K_K02, K_K08	Podstawy fizjoterapii; współpraca zespołu wielospecjalistycznego; ocena rozwoju dziecka w fizjoterapii. Charakterystyka wybranych metod fizjoterapeutycznych i ich znaczenie dla postępowania logopedycznego: terapia NDT Bobath, masaż Shantala, kinesiotaping i in. Terapia ręki – podstawy. Wady postawy a wady wymowy
Językoznawcze i kulturowe aspekty bilingwizmu	K_W01, K_W03, K_W23 K_U01, K_U19	Formalne i kognitywne aspekty zdolności językowej; gramatyka generatywna i kognitywna; psycholingwistyczne aspekty zdolności językowej; dwujęzyczność (rodzaje dwujęzyczności); rozwój językowy dziecka dwujęzycznego; dwujęzyczność a rozwój poznawczy; neurolingwistyczne aspekty zdolności językowej a bilingwizm; socjolingwistyczne aspekty zdolności językowej a bilingwizm; zjawisko przełączania i mieszania kodów (code-switching i code-mixing) skrócona historia zbiorowości polonijnych; chronologia, kierunki, typologia emigracji, liczebność zbiorowości; język polski poza granicami kraju –klasyfikacja odmian, cechy wspólne i różnice w stosunku do polszczyzny w kraju; socjolingwistyczne funkcje języka zbiorowości polonijnych, strefy językowo-kulturowe występowania polszczyzny poza granicami kraju – strefa wschodniosłowiańska, pograniczna, anglosaska, germańska, romańska – cechy wspólne i różnice, cechy innowacyjno-archaiczne, podstawowe terminy i podstawy metodologii interdyscyplinarnych badań polonijnych – język w diasporze, kontakt językowy – kontakt kulturowy, interferencje językowe, bilingwizm (polilingwizm), procesy adaptacji, asymilacji, język a świadomość etniczna, pokolenia emigracyjne i polonijne, okresy i fale emigracyjne.
Semantyka i pragmatyka wypowiedzi dziecięcych	K_W01, K_W10, K_W15, K_U12,	Miejsce badań semantycznych wśród innych dyscyplin lingwistycznych, przedmiot badań semantyki, jej podstawowe narzędzia i metody analizy znaczenia, semantyka wypowiedzi języka naturalnego a semantyka leksykalna, charakterystyka

		<p>podstawowych relacji semantycznych (synonimii, antonimii, konwersji, hiponimii, znaczenie relacji semantycznych dla utrzymania spójności wypowiedzi, wieloznaczność wyrazów, semantyka kognitywna, semantyka a pragmatyka – własności pragmatyczne wyrażen równoznacznych, semantyka wypowiedzi dziecięcej a proces akwizycji mowy, znaczenie a tzw. konotacja, znaczenia kontekstowe, podstawowa struktura predykato-argumentowa jako schemat postępowania składniowego, zdanie a wypowiedź. Asercja, negacja, modalność, model aktu mowy J.L. Austina, aspekty: lokucyjny, illokucyjny i perlokucyjny, specyfika semantyki i pragmatyki wypowiedzi dziecięcych, sposoby budowania definicji kognitywnych przez dzieci, metafora, metonimia, mit i symbol w wypowiedziach dziecięcych.</p>
Muzykoterapia	K_W08, K_W15, K_W22, K_U19, K_K02	<p>Terapeutyczne oddziaływanie muzyki i zajęć muzyczno-ruchowych, możliwości zastosowania muzyki i form z nią związanych w działaniach terapeutycznych, rehabilitacyjnych oraz w profilaktyce logopedycznej, muzykoterapia aktywna i receptywna, wybrane muzyczne metody i techniki terapeutyczne, techniki redukujące napięcia psychofizyczne, klasyfikacja oraz zasady doboru materiału muzycznego do zajęć z zakresu muzykoterapii i profilaktyki muzycznej.</p>
Fonetyka historyczna i dialektów polskich	K_W21, K_U18, K_K01	<p>Miejsce języka polskiego w rodzinie języków słowiańskich - cechy językowe grupy prasłowiańskiej i zachodniosłowiańskiej oraz jej lechickiego odłamu. Kontynuanty nagłosowych grup *orT, *olT oraz śródgłosowych grup *TorT, *TolT, *TerT, *TelT a prawo sylaby otwartej. Ewolucja polskiej fonetyki – prasłowiański system wokaliczny i akcentowo-intonacyjny jako podstawa rozwojowa polskiego zasobu fonemów samogłoskowych, zmiany na gruncie polskim. Przegłos lechicki i przegłos polski – charakter procesów, chronologia, odstępstwa i konsekwencje; objaśnianie jakościowych alternacji samogłoskowych (e : a oraz e : o) we współczesnej polszczyźnie. Rozwój samogłosek jerowych: pozycje jerów, zanik jerów słabych i wokalizacja jerów mocnych, chronologia i konsekwencje zjawisk; objaśnianie ilościowej alternacji samogłoskowej (e : brak samogłoski) we współczesnej polszczyźnie. Konsekwencje procesu rozwojowego jerów - w szczególności tzw. wzdłużenie zastępcze. Iloczas w staropolszczyźnie, jego zanik i późniejsze samogłoski ścieśnione oraz ich losy w polszczyźnie – historyczne tło samogłoskowej alternacji jakościowej (o : ó) w języku polskim. Ewolucja samogłosek nosowych; zmiany samogłosek w sąsiedztwie półotwartych, nosówki we współczesnym języku polskim, alternacje ę II ą. Psł. system konsonantyczny</p>

		<p>jako podstawa polskiego zasobu fonemów spółgłoskowych. Polskie palatalizacje spółgłosek i psł. dziedzictwo palatalizacji spółgłosek tylnojęzykowych. Procesy dyspalatalizacyjne w obrębie spółgłosek. Zmiany w grupach spółgłoskowych (asymilacje, dysymilacje, uproszczenia). Nowe polskie spółgłoski i fonemy spółgłoskowe (powstanie f, rozwój r miękkiego). Zmiany akcentu w polszczyźnie; współczesna tendencja do paroksytonezy. Podsumowanie przeobrażeń w polskiej fonetyce.</p>
Kultura języka polskiego	K_W21, K_W22, K_W24, K_U03, K_U18, K_U19, K_K01	<p>1. Zagadnienia poprawności ortograficznej: a) termin "ortografia"; 4 zasady polskiej ortografii, b) zasady pisowni wielką i małą literą, pisownia łączna i rozdzielna, użycie łącznika.</p> <p>2. Zagadnienia poprawności interpunkcyjnej: a) znaki interpunkcyjne i ich funkcje, b) ćwiczenia z zakresu poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej.</p> <p>3. Teoria kultury języka: a) język i jego funkcje; język jako wartość; b) zakres pojęcia „kultura języka” (rozumienie terminu, składniki kultury języka), c) omówienie podstawowych pojęć z zakresu kultury języka (norma, system, uzus, tekst), d) norma językowa (poziomy i typy normy współczesnej polszczyzny; warianty w normie i ich typy), e) innowacja językowa a błąd językowy; kryteria oceny innowacji, f) rodzaje błędów językowych.</p> <p>4. Zagadnienia poprawnościowe na różnych poziomach języka (wybrane zagadnienia) – ćwiczenia poprawnościowe.</p>

¹ zajęcia realizowane w ramach bloku I

² zajęcia realizowane w ramach bloku II